Warszawa, 23 lutego 2023 roku

Fundacja Forum Konsumentów

www.forumkonsumentow.org

STANOWISKO FUNDACJI FORUM KONSUMENTÓW W SPRAWIE ZMIAN DO USTAWY O RADIOFONII I TELEWIZJI, TZW. LEX PILOT

Fundacja Forum Konsumentów jednoznacznie stwierdza, że projekt ustawy „Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej" tzw. #LEXpilot to ewidentne naruszenie praw i wolności konsumentów. To również kolejny przykład nadregulacji i potencjalnych negatywnych konsekwencji dla konsumentów, w tym m.in. wyższych kosztów za dostęp do płatnej telewizji, bałaganu w istniejącym porządku programowym, utrudnionego dostępu lub utraty dostępu do innych (niż wskazane) komercyjnych kanałów ogólnopolskich oraz pogorszenie warunków konkurencyjności dla nadawców prywatnych.

Przy okazji prac nad dostosowaniem polskiej ustawy „Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej" do wymagań dyrektywy UE – „Kodeks łączności elektronicznej" rząd wprowadził propozycję ingerencji w ustawę o radiofonii i telewizji. Zgodnie z tym projektem zmieniony ma zostać art. 43 ustawy – w sposób, który narzuca operatorom dostarczającym sygnał telewizyjny obowiązek odpowiedniego ,,pozycjonowania" stacji państwowych.

Zgodnie z nową regulacją **po pierwsze** zmienia się listę kanałów objętych zasadą „must carry, must offer". Zasada ta polega na tym, że dostawca usługi telewizji musi zawsze zapewniać swoim abonentom dostęp do określonej przepisami listy kanałów. **Po drugie**, planuje się narzucenie modelu telewizji a la carte. Oznacza to, że dostawcy usług telewizji będą zmuszeni oferować abonentom możliwość zakupu pojedynczo wybranych kanałów telewizyjnych. **Po trzecie**, zmiany narzucą wszystkim abonentom kolejność kanałów telewizyjnych wyświetlanych na odbiorniku. **Po czwarte**, planuje się zmiany istotnie wpływające na funkcjonowanie samych dostawców usług telewizyjnych, które ingerują w swobodę działalności gospodarczej.

W ocenie Fundacji Forum Konsumentów proponowane zmiany z perspektywy konsumenckiej wskazują na ryzyko:

1. wyłączania wielu wartościowych kanałów z oferty (m.in. kanały tematyczne, lokalne telewizje kablowe),
2. wzrostu cen abonamentów (tj. model a la carte, „must carry" oraz nowy model biznesowy),

Osoba kontaktowa: Agnieszka Plencler, prezeska Fundacji Forum Konsumentów

agnieszkap@forumkonsumentow.org, tel. 501 650 187

3. utrudnienia korzystania z telewizji dla znaczącego grona abonentów (zmiany w kolejności kanałów narzucane przez #LEXpilot spowodują, że część odbiorców nie znajdzie kanałów na dalszym miejscu i bezpowrotnie straci do nich dostęp),

4. narzucania modelu preferującego telewizję państwową/rządową (każdy pakiet telewizyjny oferowany na rynku będzie musiał zawierać obowiązkowy zestaw telewizji publicznej i dodatkowo rozmieszczenie dalszych 30 pozycji będzie uzależnione od arbitralnej decyzji Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji).

Tym samym zmiany te uderzą głównie w abonentów (konsumentów), którzy poniosą największe konsekwencje nieprzemyślanych i nierynkowych regulacji - od chaosu, ryzyka wyłączania kanałów z oferty, poprzez wzrost kosztów i zmiany dotychczasowych przyzwyczajeń. Wreszcie, zmiany będą ingerować w wolność poglądów abonentów (konsumentów) i dostępu do informacji. Wszystkim abonentom (konsumentom) zostanie narzucony model preferujący telewizję rządową (wszystkie kanały grupy TVP), kosztem telewizji komercyjnej (np. TVN, Polsat i inne).

Warto podkreślić, że w Polsce obecnie funkcjonuje dobrze rozwinięty rynek płatnej telewizji: różnorodny, dobrze zorganizowany i konkurencyjny (ponad 280 polskojęzycznych kanałów i serwisów wideo, ponad 70 organizacji nadawczych i kilkuset dystrybutorów). Dzięki olbrzymiej liczbie przedsiębiorców telekomunikacyjnych działających w Polsce odpłatność za świadczone usługi telekomunikacyjne jest o połowę niższa, a zatem obywatel polski za dostęp do tego rodzaju usługi płaci po prostu zdecydowanie mniej niż obywatel Niemiec, Francji, USA, Kanady, Finlandii czy Izraela. Zatem w sytuacji, gdy powstaje inicjatywa rozwoju lub modyfikacji, tego systemu to w pierwszej kolejności należałoby zastanowić się nad najlepszym docelowym modelem, a nie wprowadzaniem zmian w trybie przyspieszonym, pomijającym rzetelną debatę publiczną, w dodatku na ostatnią chwilę.

Jako organizacja działająca na rzecz praw i wolności konsumentów mamy uzasadnione obawy, że regulacja #LEXpilot doprowadzi do chaosu, ograniczenia różnorodności mediów i dostępu do treści abonentów (konsumentów) oraz wyższych opłat za telewizję, co znacząco wpłynie na sytuację finansową nawet 10 mln gospodarstw domowych konsumentów w Polsce. Wobec czego stoimy na stanowisku, że wskazane w projekcie ustawy propozycje wymagają przeprowadzenia rzetelnej debaty publicznej z wszystkimi zainteresowanymi stronami, szczegółowej analizy i określenia skutków regulacji (OSR) oraz vacatio legis odpowiedniego do zakresu zmian, zamiast tzw. „legislacyjnej wrzutki" na ostatnim etapie prac rządowych. Naszym zdaniem nie istnieją żadne obiektywne i racjonalne okoliczności uzasadniające konieczność prowadzenia tych prac bez konsultacji społecznych i w przyspieszonym trybie.

Fundacja Forum Konsumentów jest zdecydowanie przeciwna regulacji #LEXpilot, która jest kolejną skandaliczną propozycją ingerencji w rynek ze strony rządzących oraz naruszeniem zasady zaufania do państwa i prawa (proces procedowania omawianych przepisów jest niezgodny z wymogami dotyczącymi wprowadzania aktów prawnych, w tym obowiązujących Zasad Techniki Prawodawczej). Regulacja ta stanowi również znaczące ograniczenie praw i wolności konsumentów, którzy mają konstytucyjne prawo do wolnego wyboru oraz nieograniczonego dostępu do różnych ofert i programów.

Osoba kontaktowa: Agnieszka Plencler, prezeska Fundacji Forum Konsumentów

agnieszkap@forumkonsumentow.org, tel. 501 650 187